

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Duker Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-köru).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifa și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 160.

Brașov, Joi 19 Iulie (1 August)

1907.

Moartea patriarhului Brancovici.

Eri la ameză a răposat în Car-
lovăț patriarhul sârbesc George Bran-
covici. Numele lui a fost foarte mult
amintit în timpul din urmă în legă-
tură cu crâncena campanie, ce a pur-
tat-o contra lui majoritatea congrsu-
lui național al bisericii greco-orientale
sârbești și în legătură cu învinuirile
grave ce le-au ridicat în contra lui
Sârbii radicali. Aceștia l-au fost acu-
zat în congresul din urmă deadrep-
tul că a administrat în mod ușuratic
și fără credință averea bisericească.
Majoritatea congresului a și primit
propunerea de a însărcina o comi-
siune din sânul său, care să cerceteze
cu deamănuntul activitatea patriar-
hului. Pe baza raportului acestei co-
misiuni congresul a enunțat, că pa-
triarhul Brancovici e nedemn de pos-
tul și de demnitatea ce o ocupă.

În urma aceasta patriarhul ar fi
trebuit să se retragă. El însă nu s'a
retras, ci, cu toate că declarase mai
înainte că deacă se vor dovedi invi-
nuirile în contra lui își va da demi-
siunea, a protestat afirmând că deci-
siunea congresului e nevalidă, căci n'a
fost competent de a-o lua. Afacerea
devenise foarte penibilă pentru gu-
vern, fiindcă independenții unguri, în
frunte cu grofii Arved Teleky și Teo-
dor Băthány, legaseră frăție cu radi-
calii sârbi, Iassa Tomici, Iovici, Radici
etc., cari au primit în programul lor
nisuțele de independență maghiare.

Brancovici n'avea simpatii la gu-
vernul coaliției, fiindcă a fost o crea-
tură a guvernelor liberale tiszaieste și
își căută razimul la Viena. Tot aici
se adresase și acum cerând ajutor
contra prigonitorilor săi.

Guvernul ajunsese într'o situa-
țiune foarte delicată, căci trebuia să
decidă așa ca să nu-și înstrăineze pe
noii prietini sârbi ce au majoritatea
în congres. De altă parte prin desti-
tuirea patriarhului s'ar fi degradat
demnitatea și sfințenia înaltului post
bisericesc. Prin moartea patriarhului
a scăpat așadar și guvernul de o
încercătură ce-i făcea griji. Chestiunea

patriarhului s'a rezolvat pe o cale
naturală.

Despre atitudinea patriarhului
din punct de vedere bisericesc-națio-
nal nu mai e de lipsă să spunem
multe, căci e destul de bine cunos-
cută. El a mers în totdeauna cu gu-
vernul unguresc și împreună cu oa-
menii săi a căutat să facă întotdeauna
ceia ce i-se cere, de la Budapesta.
Așa și în chestia autonomiei, pe care
a ținut-o încurcată precum le plăcea
guvernelor liberale.

Sub guvernul coaliției avea să se
schimbe, chipu, situația, pe baza fră-
ției inaugurată de grofii Teleki și Ba-
tthyany. Se afirmă că partidul radical
sârbesc de aceea a căutat amicitia
cu Maghiarii ca în cele din urmă să
poată cu ajutorul acestora să delă-
ture din postul de patriarh pe ad-
versarul lor cel mare Brancovici.

Moartea i-a scăpat pe radi-
calii sârbi de adversarul lor. Se na-
ște acum întrebarea, dacă speranțele
lor, că întorcându-se spre Maghiari,
aceștia vor lua sub scutul lor cauza
autonomiei bisericii sârbești se vor rea-
liza măcar în parte?

Audiența ministrului Wekerle. Ziarele
din Budapesta sunt informate, că în au-
diența ministrului președinte Wekerle la
Maj. Sa Monarchul s'a discutat și asupra
chestiei croate și a garanțiilor constitu-
ționale. »Bud. Hirlep«, comentând cele pe-
trecute în audiență constată cu mare amă-
răciune că în ce privește realizarea ga-
ranțiilor constituționale există un grup de
politicieni maghiari, cari au prezentat Maj.
Sale un memorandum. Acest grup de oameni
a făcut și în chestia croată greutăți ne-
mai pomenite, căutând să mărească contras-
tele, cari agravează situația, pentru a-și
asigura *inter duos litigantes* avantajii a-
numite. Acești politicieni, la cari face
alusie »B. H.«, ar fi aderenți de ai regi-
mului Tisza.

Evenimentele din Croația. Cu ocazia
dării de samă a deputatului Muacevici în
comuna Vojici, deputatul Supilo a ținut
un nou discurs, în care a prezentat pe
Maghiari ca »unelte ale ideii germane« cu
cari trebuie dus o luptă la cuțite. Dep. Su-
pilo a atacat totdeauna violent în deoseb

persoana secretarului de stat Szerényi,
»sufletul rău a lui Kossuth«.

Din Agram se anunță că mișcarea
pentru boicotarea mărfurilor ungurești căș-
tigă pe zi ce merge tot mai mulți ade-
renți. Ziarele agită zilnic pentru boicotare.
Librării croați au fost invitați zilele aceste
la expoziția din Cincibiserici, dar au re-
trimis invitarea cu aceea observare, că ea
nu are nici un sens în împrejurările ac-
tuale, deoarece Croații nu vor mai cumpăra
mărfuri de proveniență ungară.

**Regele României și serbările din Bul-
garia.** Din Sofia se anunță, că prințul Fer-
dinand s'a întors din străinătate spre a
face preparativele necesare pentru primi-
rea oaspeților ruși și români, la serbarea
comemorării monumentelor istorice din
țară. Marele duce Vladimir Nicolaevici va
sosi însoțit de o foarte mare suită de ge-
nerali, mareașali ruși. El va rămâne în țară
o săptămână și va face câteva excursiuni
cu prințul Ferdinand în localitățile mai
principale ale țării. Va mai veni în Bul-
garia cu această ocaziune, și regele Carol
al României, ca să asiste la aceste sărbări,
întru cât ele sunt strâns legate cu viața
de mare războinic a regelui României. Re-
gele va rămâne câteva zile ca oaspe al
prințului în palatul din Euxinograd, care
a fost cu totul restaurat. Crucișătorul bul-
gar »Nadejda« va face excursiuni cu oas-
peții pe apele Mării Negre.

Din Tirolul sudic.

Conflictul între Italieni și Germani.

Cam prea curând după asigură-
rile de strânsă amicitie dintre Aehren-
thal și Tittoni, s'a petrecut între Ita-
lieni și Germanii din Tirol un con-
flict, care dă pe față mai mult decât
ar fi de lipsă, marele antagonism,
ce există între aceste 2 popoare, la
granițele sudice ale Austriei. Știm cu
câtă gelozie Italienii din Tirolul sudic
vegheză, — ca în Trento, partea lo-
cuită de ei — să nu se încuibeze
germanizmul. Ei vor ca aceasta par-
te italiană a Tirolului pe care și Ger-
manii o numesc »Welsch-Tirol« să
fie cu totul liberă de orice înrăurire
pangermană. Germanii la rândul lor
nu vor să lase cu totul în părgăinire
micile insule de limbă germană din
Tirolul sudic și întrebunțază toate
ocaziunile de a renoi legăturile cu

frații din aceste insule. Eată cum s'a
petrecut ciocnirea:

În Innsbruck s'a serbat un congres al
gimnasticilor germani și aici s'a hotărât,
că să se facă o excursiune în localitățile
pe unde locuiesc Germanii din Tirolul su-
dic. S'au anunțat 28 de domni și 5 dame
pentru această excursiune, între cari ju-
mătate erau turiști din Germania și Aus-
tria. Ei au fost conduși de profesorul ti-
rolez Edgard Mayer, care ca mare pan-
german ce ar fi e rău văzut la Italieni.
Aceștia din urmă auzind ce se pregătește
la Innsbruck au telefonat în comunele ita-
liene din Trient, ca să se adune oamenii
să arăte Germanilor, că ținutul acesta este
italian și nu german.

La Pergine (Persen) îi așteptau cu
sutele italieni, gendarmii avizară pe tu-
riștii germani despre aceasta, iar turiștii
de temere ca să nu fie atacați o luară pe
alt drum, vrând să încunjure localitatea
unde se aflau Italienii, cari se înmulțiseră
până la 200. Cei 33 germani au fost însă
descoperiți și Italienii năvălind asupra lor
au cerut să li-se estradeze profesorul
Meyer. Se auzia strigări »Morte al Meyer!«
Norocul germanilor au fost că cu câteva
minute înainte au sosit la fața locului 20
de gendarmi, căci la din contră ar fi fost
toți amar păruți. Prezența gendarmilor
nu i-a împiedecat pe Italieni de a demonstra
mai departe. Deputatul trientin Avancini,
care a cvalificat excursia lor de o »nă-
vălire« într'o țară străină, a provocat
pe Germani să plece îndată de acolo.

Numai după ce au promis că în ziua
viitoare se vor întoarce i-au lăsat să meargă
în castelul din apropiere, unde s'au ospătat
și au poposit sub paza gendarmilor. Pro-
fesorul Meyer le-a desfășurat situațiunea
periculoasă turiștilor germani și a lăsat
în voia fiecăruia să plece în ziua urmă-
toare sau să continue excursiunea. Numai
18, în frunte cu Meyer se hotărâseră să
continue excursiunea. Ei au plecat des de
dimineață din castel. Pe la amiază se în-
tâlniră cu deputația grupului german din
Lainthal, care face parte din reuniunea
poporală tiroleză. Aici apăru căpitanul cer-
cului cu 2 gendarmi și sfătuți pe Germani
să nu meargă mai departe, fiindcă jumă-
tate Trientul și Rovereto s'au pus în miș-
care spre a lua la goană pe turiștii ger-
mani.

Cei 18 turiști s'au decis în urma a-
ceasta să se întoarcă. Pe drum au avut
un conflict cu niște Italieni, cari veniseră
cu un automobil. Aceștia săriră jos și ata-
cară pe conducătorul germanilor profeso-
rul Meyer, lovindu-l cu bătele și aplicân-
du-i o rană la cap. Cei 17 turiști amenin-
țau cu revolverele lor, pe când Italienii se

FCILETONUL »GAZ. TRANS.«

De prin Ardeal.

Tătarii la 1241.

Văzut-ați uraganul nimicitor în toată
furia lui? Cum mugenul văzduhului din de-
părtările fără margini, vestind pustiirea,
cum deslănțuindu-se prepeștenia fără frâu,
rupe, doboară la pământ și zdrobește tot,
ce-i stă în cale? Și cum își înseamnă mer-
sul cu mormane de fărâmaturi și cu vie-
tați fără suflare, prefăcând totul în ruine
și în pustietate? Asemenea a fost năvăli-
rea Tătariilor la 1241, uragan omenesc, cu-
tropitor, care n'a lăsat în urmă-i decât
ruine stropite cu sânge, cadavre ciungă-
rite și lacrimi de durere nestărsită! Ul-
timul val al mării emigrațiuni de popoare,
năvălirea Tătariilor, a fost grozavă pentru
țările și popoarele din răsăritul Europei,
dar îndeosebi pentru Ardeal și Ungaria.

După-ce sub grozavul Genghis-Khan
Tătarii au prădat și devastat partea cea
mai mare a Aziei, pe când domnea asupra
lor urmașul acestuia, Khanul Ogatai, s'au
năpustit asupra Europei, conduși de apri-
gul Bathu-Khan, un nepot al lui Genghis.

Și ei au venit — cum zice Xenopol —
»ca un nou cumplit de lăcuste, care însă
nu înghițea numai sămănăturile, ci și pe
sămănătorii«.

În primăvara anului 1241, oardele tă-
tare să aflau la porțile Ardealului și Un-
gariei și la 12 Martie 1241 oastea princi-
pală, condusă de însuși Bathu își făcu în-
trarea în Ungaria. Tot pe acest timp au
pătruns și ceilalți regi tătari cu cetele lor,
prin diferite puncte ale granițelor.

Tătarii obicinuiți a și face incursiu-
nile cu mare precauțiune, înainte de a
da năvală în Ungaria, au încunjurat țara
ca cu o rețea pe la periferia esternă a
Carpaților, începând dela sudul Ardealului
jur împrejur pe la răsărit și nord și așa
au năpădit-o pe mai multe locuri. Pe la
nord-vest a intrat o oardă, probabil con-
dusă de Peta, în Ungaria nordică, după ce
au prădat Moravia și Silezia; oarda aceasta
a devastat partea cea mai mare a Unga-
riei nordice, până la Dunăre. Pe la mijlo-
cul liniei de impresurare, de cătră nord-
ost, prin pasul dela Verecke, numit atunci
poarta Rusească, a pătruns însuși Bathu,
cu oastea principală. Palatul Ungariei li
eși înainte, dar puterea lui armată a fost
zdrobită și Bathu a înăntat cu mare iu-

țea spre lăuntrul țării, spre Buda, de-
vastând ținutul, pe unde trecea.

În Ardeal au intrat Tătarii prin două
locuri principale, pe la sud și nordost. Pe
la sud, prin sudul Branului a venit Bugek,
după ce a pustiit Cumania și a bătut pe
banul Olteniei Basarab (Basaram-ban.) Lui
Bugek i-a stat în cale în Țara-Bârsei voe-
vodul Poșă, dar oastea lui a fost nimicită.
Ardealul era acum lipsit de forță armată
și oardele lui Bugek prădară fără a da de
împotrivire, părțile sudice ale țării, până
pe la Murăș și Târnave, ucizând oamenii
cu miile. Devastată a fost cu foc și fer
Țara Oltului, Sibiiul, Cetatea de Băltă pe
Târnave, apoi pe Mureș în jos Alba-Iulia,
care rămasă în ruine deșartă și tăcută, ca
un mormânt. În mersul lor satele au fost
prefăcute în praf și cenușe, iar dintre oa-
meni numai aceia au scăpat cu viață, cari
au luat calea codrilor. Aceste devastări
s'au săvârșit în Aprilie. Pe la sfârșitul a-
cestei luni Bugek se afla cu grosul oastei
sale în Ungaria în sudul Mureșului.

În acest timp o altă oardă tătarească
sub conducerea regelui Kadan pustiia păr-
țile dela nord ale Ardealului. Kadan a in-
trat în Ardeal prin munții Rodnei și sosi
la Rodna. Cum au cuprins Tătarii acest

oraș minier, care pe vremea aceea să zice,
că avea 40 mii de locuitori, e cunoscut în
general. Locuitorii au eștit să întâmpine
pe năvălitori. Kadan s'a retras și Rodnenii
de bucurie, că dușmanul s'a depărtat din
hotarele lor, s'au apucat de benchetuit.
Atunci s'au ivit din nou Tătarii și au făcut
pe stradele Rodnei un măcel îngrozitor.
Rodna a capitulat și a trebuit să sporească
oastea tătară cu 600 de soldați aleși. Aceș-
tia au servit Tătariilor de conducători în
expedițiile lor mai departe. Dela Rodna
Tătarii s'au îndreptat spre Bistrița, și cetele
lor au devastat Câmpia și ținutul Clujului,
apoi au trecut în Ungaria la Orade. Sce-
nele înfloritoare, ce s'au petrecut aici, ni
le-a lăsat descrise ca martor ocular Roger,
pe atunci canonic în Orade.*) Deși aceste

*) Roger era canonic în Orade și a căzut
în prisoare la Tătari, dar când năvălitori au pă-
răsit Ungaria, a fugit dela ei. Mai târziu a ajuns
episcop. El a descris năvălirea Tătariilor în Un-
garia în o broșură, cu titlul: M. Rogerii Vara-
diensis Capituli canonici, Miserabile Carmen su-
per Destructione Regni Hungariae Temporibus
regis Belae per Tartaros facta. — Scrierea lui este
un izvor prețios.

Un alt izvor istoric al invasiunii Tătariilor,
apropuie contemporan, este: Thomae Archidiaconi
spalatensis, Historia Salonitana.

urcară iarăși în automobil, cu care se îndepărtară. Dealungul drumului erau postate o grămadă de Italieni, cari așteptau pe Germani spre a-i ataca. În Calliano Germanii au fost bombardați cu bâte, pietri, și ouă clocite între strigăte infernale. Cei 5 gendarmi, cari apărau pe Germani, nu mai puteau să birue, și după-ace ajunseră luptând așa, contra atacului demonstrațiilor, la gară, aici a năvălit din nou Italianii asupra lor, vrând a-i împede să se urce în tren. În cele din urmă reușiră turiștii germani a se urca în tren, care a fost bombardat cu pietri, spărgându-se ferestrele trenului și vulnerând mai mulți călători. Când acest tren a intrat în gara Trientului, s'au făcut aici mari demonstrații, iar turiștii germani numai cu ajutorul gendarmilor și poliștilor au putut să scape și să ajungă la Bozen.

Este veche dușmănia aceasta dintre Germanii și Italianii Tirolului. Izbucnirea ei din nou, tocmai în aceste momente, nu prea e de bun augur pentru amicitia dintre Austriaci și Italiani.

Cronica din afară.

Incordarea relațiilor dintre Serbia și Muntenegru. Din Belgrad se anunță, că prințul Nikita al Muntenegrului e indignat de multă vreme în contra guvernului sârb. De curând el a declarat unor ziariști, că e foarte nemulțumit de raporturile cu Serbia. Acum încordarea acestor raporturi a atins punctul culminant. Ziarul »Zastava« se ocupă de această chestiune și într-o scrisoare din Cetinge declară, că intrigile în contra prințului Muntenegrului pornesc dela Curtea din Belgrad, și că în curând se vor rupe cu desăvârșire relațiile dintre ambele state. Guvernul sârb a numit de curând un șef diplomatic la Cetinge fără a întreba guvernul muntenegrean, care refuză acum să primească pe noul șef. Guvernul din Cetinge este informat că anumite cercuri muntenegrene fac intrigi în contra principatului și a suveranului său. Ziarele se ocupă pe larg de această chestiune. »Vercerna Novosky« atrage atenția guvernului muntenegrean, că anumite cercuri au interes să provoace conflicte între cele două țări și suveranii lor ca și în timpul domniei lui Milan. »Stampa« scrie, că persoane cari joacă un rol important în aceasta chestiune, au primit însemnate sume de bani și că una din ele sosește acum cu misiune specială în Muntenegru.

Franta și armata rusă. Din Petersburg se anunță, că vizita făcută la Petersburg de către șeful statului major francez servește unor scopuri diplomatice. Șeful statului major rus generalul Maligni, pe când se afla la Paris, a fost întrebat de ministrul de războiu francez asupra reformelor făcute în armata rusă de la războiul din extremul-orient. Explicațiile generalului rus fiind n-însemnate și guvernul francez nefiind mulțumit cu acest răspuns, s'a adresat statului major rus, dar nici de acolo n'a căpătat un răspuns satisfăcător. Călătoria șefului statului major francez, e în legătură cu această chestiune.

Italiani contra Germanilor. — Din Innsbruck se anunță, că cu ocaziunea excursiunii gimnasticilor germani, Italianii au făcut manifestațiuni în contra Germanilor. Cu toată intervenirea jandarmeriei, au fost mai mulți răniți, printre cari trei Germani.

nu cad în cadrul acestei schițe, voi da totuși în traducere câteva pasaje.

Când Tătarii au sosit pe neașteptate la Orade, Roger a fugit în pădure și s'a ascuns acolo. »Iar Tătarii — zice el — au ocupat repede orașul și în mare parte l'au aprins, nelăsând nimic întreg, ceea-ce a fost în afară de zidurile cetății. După-ace au adunat prada, au ucis pe toți bărbații și femeile, fără deosebire de rang, pe strade, în case și pe câmp. Și ce să mai lungesc vorba? N'au cruțat nici seacă, nici etate...

După isprava aceasta Tătarii s'au retras, dar s'au rentors preste câteva zile și împresurând cetatea Orăzii, au cuprins-o și iarăși au făcut cruzimi grozave.

»Pe cetățeni, pe nobili, pe soldați și pe canonici — zice Roger — i-au dus afară din cetate, pe câmp și i-au decapitat fără cruțare. Apoi au răscolat mormintele sfinților, au călcat în picioare moaștele lor, și au murdărit cădelnițele, crucile, potirele și vasele de aur, cum și alte odăjdii, ce se foloseau la slujba d-zească... Iar după-ace au dărâmat totul și cadavrele au început a răspândi o duhoare nesuferită, s'au depărtat, rămânând acolo numai locul pustiu.

Și așa mai departe, Roger descrie cele petrecute la Orade și împrejurimi, cum și căderea lui în prisoare.

Consulul german a intervenit la guvernator pentru a cere protecțiunea sa privată.

Reforma electorală în Spania. — Senatul spaniol a adoptat proiectul de lege al reformei electorale și proiectul privitor la impozitul pe mine.

Un consul grecesc revocat după cererea Porții. Din Constantinopol se anunță, că consulul turc din Tricala aflase că în ultimele zile o bandă greacă de 30 oameni sub comanda locotentului Ciolakos, a trecut frontiera turcească. Poarta a cerut atunci revocarea consulului general grec din Salonici, Coromielas, care este socotit ca conducătorul acțiunii grecești în Macedonia și a anunțat cu hotărâre să-l depărteze, în cazul în care această cerere nu ar fi satisfăcută de a-l depărta în 24 de ore. După informațiunile turcești Grecia a concedat această revocare; chiar după știrile grecești Coromielas a fost revocat în interes de servicii. Cercurile Porții asigură, că aceste demersuri energice au fost sugerate Porții de către marile puteri, cari vor da sprijinul și în viitor pentru pacificarea Macedoniei.

Turburări în Indiile olandeze. — După o depeșă primită de către un ziar din Batavia, populațiunea satului Matandan (Celebe) a atacat și a ucis un detașament de infanterie de 8 oameni. Trupele de poliție au plecat la Matandan.

Ministrul Clemenceau și populația din sudul Franței. — Din Paris se anunță, că primul ministru Clemenceau primind pe delegații din Herault, din Pirineii de răsărit, a declarat că guvernul este gata să ia toate măsurile pentru potolirea mișcării, îndată ce acestea vor fi facilitate prin reîntoarcerea la legalitate.

STIRILE ZILEI.

— 18 Iulie v.

Părechea princiară română la Băile-Erculane. Luni au sosit în trei automobile la Băile-Erculane principele moștenitor român Ferdinand, principesa Maria, principele Carol, ministrul Ionel Brătianu, d-l Vintilă Brătianu, d-na Greceanu etc. Au stat în băi cam 2 ore și jumătate. Aici au luat și masa. Pe la ora 1 s'au întors în România. Escursionistii au trecut granița, în apropiere de Vărciorova. Lângă un pod ce trece peste Cerna s'a întâmplat un accident unuia din cele trei automobile, anume s'a rupt un lanț. Din această pricină excursionistii români au rămas câtva timp pe loc așteptând până s'a reparat automobilul. În tot timpul așteptării prințul Ferdinand s'a întreținut cu numeroși țărani cari l'au înconjurat. Convorbirea s'a făcut în limba românească.

Părechea regală spaniolă în Ungaria. Regele Spaniei Alfons, va vizita dimpreună cu soția sa pe Maj. Sa Monarhul, la Viena, în 13 Sept. a. c. De aici vor veni la moșia principelui Frideric în Ungaria, unde se va aranja o mare vânătoare. După com se vorbește, părechea regală va vizita și poziția din Cincibiserici.

Moartea patriarhului Brancovici. Din Carloviț se anunță, că patriarhul Brancovici a încetat din viață eri. Se presupune, că patriarhul s'ar fi otrăvit din cauză că cerând Majestății Sale, ca să-l rehabiliteze,

Până când s'au întâmplat toate aceste prin Ardeal, în Ungaria s'a dat lupta decisivă între oastea principală a Tătariilor și armata regelui Bela IV în 11 Aprilie 1241 pe malurile râului Sajó. Cum știut este, armata ungurească a fost învinsă și nimicită. Regele a scăpat cu fuga. Cu fuga au scăpat și unii din fruntașii țării, dar mulți, foarte mulți au fost uciși, împreună cu un număr urias de luptători și popor. Tătarii au înscenat un măcel, cum rar s'a mai văzut în istoria popoarelor. Iată ce tablou face Roger despre măcelul acesta:

»Nu este muritor, care ar putea să știe numărul acolora, cari s'au înecat în mlaștine și în riuri, sau pe cari i-a mistuit focul sau i-a răpus sabia. Căci pe drumuri și pe câmpii zăceau multe cadavre, unele cu capetele tăiate, altele sfâșiate în bucăți. Mulți morți au ars în satele și bisericile, unde căutaseră adăpost. Această nenorocire, această pustiire și grozăvie ținea cale de două zile și tot pământul era roșu de sânge. Și zăceau cadavrele împrăștiate pe pământ ca vitele sau ca turmele de oi la păscut sau precum stau răspândite în cariere fărâmițurile de piatră.

(Va urma.)

Maj. Sa ar fi refuzat aceste. Episcopii neagă sinucderele lui Brancovici. Ei se pregătesc a-i face o înmormântare imponentă.

Parcelarea moșiilor fondului religios din Bucovina. Deputatul bucovinean Dr. Aurel Onciul a intervenit la ministrul austriac de agricultură, ca moșiile fondului să nu mai fie arândate la arândași singuratici, ci să fie parcelate și arândate în loturi mici la țărani. Ministerul i-a răspuns, că în această privință s'a cerut părerea direcției fondului și că ministerul va sprijini dorința țărănilor după putință.

Serbările Ligei cântăreților germani s'au început Duminecă în 28 Iulie n. la Breslau. La această mare serbare culturală germană au luat parte reuniunile corale germane de pretutindenea, cu totul vre-o 15.000 cântăreți. Numai din Viena și Austria-de-jos au luat parte 71 Reuniuni de cântări cu 560 cântăreți. Solemnitățile grandioase sunt aranjate pentru glorificarea cântecului german, anume: cântecul răsboinic, bisericesc, popular, patriotic, etc. Împăratul german a trimis pe prințul Trachenberg să salute pe cântăreți în numele împăratului. La serbare au luat parte, precum cetim în »Drapelul«, și d-nii Dr. George Dobrin și Ioan Vidu din Lugoj ca reprezentanți ai reuniunii române de cântări din Lugoj. D-lor au trimis eri redacției »Drapelului«, următoarea telegramă: »Mulțime mare. Proba generală imponentă. »Conștiințiozitatea scopului s'a manifestat »în mod admirabil. 15000 cântăreți germani preamăresc cântarea națională. Pri-mul concert reușit grand'os. Lume imensă». Timp splendid.

Logodnă. D-l Traian Suciu profesor în Brad s'a logodit cu d-șoara Mariți Cristea din Ocna-Sibiului.

Examinarea consemnărilor de dare pentru drumurile comitatense pe anul 1907. Oficiul de dare al orașului publică următorul avis: În senzul art. de lege I. din a. 1890 se aduce la cunoștința publică, că conserierea și consemnarea dărilor pentru drumurile comitatului pe anul 1907 sunt gata și în termen de 15 zile adecă: de la 5—20 August a. c. inclusiv, fiecare le poate lua în vedere, în localul oficiului de dare orașenesc în oarele antemeridiane dela 8—12. Totodată se aduce la cunoștință, că în decursul zilelor amintite fiecare poate apela în contra pozițiunii de dare pentru drum, la comisiunea administrativă comitatensă, prezentând recursul său la oficiul de dare subsemnat. Recursele prezentate după acest termen se vor respinge, ca fiind întârziate.

La cursul notarial din Becicherecul-mare în acest an dintre 49 candidați au dat examenul cu succes foarte bun și Românii următori: Nicolae Albani, Alexandru Gabor (Sâmbăta, com. Făgăraș), Iuliu Dragonescu (Zolt, com. Caraș-Severin), Zăhărie Edure (Rucăr, com. Făgăraș) și Atanasie Gavrilescu (Șiștaroveț, com. Timișului).

† **Gr. Buțureanu.** Din Iași se anunță, că cunoscutul profesor de istorie Grigorie Buțureanu, a încetat zăltăeri din viață.

Delegațiunea japoneză în București. Membrii delegațiunii militare japoneze au sosit alaltăeri la București și au vizitat instituțiile militare. Luni între orele 3—7 după amiază au vizitat spitalul militar »Regina Elisabeta«, regimentul 2 de artilerie, unde au fost salutați de d-l colonel Georgescu și manutanța armatei. În timpul serei ofițerii streini au făcut pimbări la șosea și în oraș, iar mai târziu au asistat la reprezentarea operetei »Curse Grătare« dela Parcul Oteteleşanu. Marți dimineața, cu un tren militar, ofițerii au vizitat fortificațiunile cetății București și după amiază arsenalul, iar azi dimineață vor porni la Sinaia, unde vor fi primiți în audiență de M. S. Regele. Ofițerii japonezi, scrie »V. N.«, cari pun un deosebit interes în toate vizitele ce fac și arată a fi foarte satisfăcuți de organizația militară română, vor părăsi Bucureștiul Joi dimineața.

Misiunea se compune din 4 ofițeri superiori din statul major al armatei japoneze și anume: Colonelul Jasoji Matsiushi, locot.-colonel Masatru Fukuda, atașat militar la Viena, locot.-colonel Marishige Mariaka și locot.-colonel M. I. Ichiseko. D-l căpitan Trantomir, șeful de cabinet al ministrului de războiu, atașat pe lângă misiune, a întâmpinat pe ofițerii japonezi la Constanța, însoțindu-i până la București, unde au descins la hotel Bulevard.

Cum s'a săvârșit omorul dela Danos. Țiganca Luisa Balog, care a fost arestată împreună cu cetele de Țigani implicate în omorul de la Danos, a depus în

fața judelei de instrucție următoarele cu privire la săvârșirea omorului dela Danos: Țiganii au sosit în cârciumă pe la orele 9 seara chiar în momentul când birtașul Szarvas voia să se culce. Szarvas era cam supărat din această cauză, dar totuși a servit pe Țigani cu beutură, cerându-le să plătească înainte. Țiganii au și plătit imediat, punându-se pe beute.

Cam după o jumătate de oră pe când Szarvas voia să intre în odaia de dormit, țiganul Kolompar a luat repede pușca lui Szarvas de pe cuier, și l'a împușcat în spate. În momentul acesta intră în cârciumă căraușul Tabanyi, care auzând pușcătura voia să se refugieze într-o odaie laterală. Urmărit de Țigani a fost prins și ucis cu o săcură. După aceasta Țiganii se repeziră în odaia de dormit, unde uciseră pe soția lui Szarvas, care înainte de a-și da sufletul se ruga de Țigani să nu-i omoare fata. Țiganii însă au ucis și pe fata și după-ace au spart toate dulapurile, furând conținutul lor, au încălecat pe cai și s'au refugiat în pădurea, care se estinde spre Keckskemet.

Șase oameni omorâți de trăsnet. Din Giurgiu se anunță, că Luni în întreg județul Vlașca au căzut ploaie torențiale însoțite de puternice manifestațiuni electrice. În Giurgiu ploaia a început pe la orele 5 și jum. și a durat mai bine de o oră. În comuna Dobâița au fost trăsniți în decursul furtunii următorii locuitori: Stan Albu Iconaru, Ion Niță Radu și Petre Ion Lazăr. Toți acești trei locuitori au fost trăsniți pe când se aflau pe moșie. În comuna Talpa trăsnetul a căzut pe o șiră de grâu a locitorului Ilie Dobrică, aprinzând-o; un bou care se afla în apropiere a fost omorât. Locuitorul Dobrică și nevasta lui au fost găsiți în nesimțire. În oraș trăsnetul a căzut peste un bordei de la via d-lui Al. Niculescu, și peste un stâlp dela gardul casei d-lui Fane Popescu din str. Portului. Se crede că un mare număr de vite și-au găsit peirea în timpul acestor ploaie teribile.

Românii din Cleveland. Ziarul »America« al Românilor din Cleveland, publică că cei mai mulți români din localitate lucrează în următoarele fabrici: Fabrica de vapoare (hypiard) vre-o 500, în Wasting House, vre-o 400 în fabricile din Lakewod (carbon shop) în fabrica din partea de vest a orașului vre-o 200 și în cele două fabrici de lângă Wasting-House (Hill Cluth și cea nouă) vre-o 150; în total dela 1400—1500.

Ministrul de războiu al Greciei insultat de firma Krupp. Ziarul italian »Picolo« află din Atena, că în toată Grecia nu se vorbește azi decât de afacerea Krupp. Ministrul de războiu deschisese adecă un concurs pentru material militar modern, la care au înaintat oferte firmele Krupp, Erhardt, Armstrong și Schneider. După experiențele, cari au durat o lună, firma Krupp s'a retras dela concurs, trimițând ministrului de războiu o telegramă insultătoare, prin care acuză comisiunea de părtinire. Această insultă adusă ofițerilor superiori, a produs o adâncă impresie în cercurile militare.

Nervositatea orașenilor. În privința întinderii nervosității sunt o mulțime de idei greșite. Cercetările din urmă arată că nu e adevărat că boala aceasta e mai răspândită în orașele mari și mai ales în timpul nostru. Medicul Dr. Stekel arată că tocmai în vârsta de mijloc erau în floare femeile cele mai rele de nervositate ale mulțimei. Erau adevărate epidemii de isterie, cari azi putem zice că nici nu se mai cunosc. Lipsa de cultură face să se iște și răspândescă astfel de boli. Dovadă Rusia, unde poporul pătimeste de isterie ca în vârsta de mijloc europeană. Nici rolul orașelor mari nu e atât de hotărâtor în nașterea isteriilor. Nu numai că în multe orașe mor mai puțini decât în sate: dar tot astfel bolnavi de nervi, ba chiar foarte bolnavi, se află mai mulți la sate decât la orașele mari. D-rul Robert Gauppo dela clinica psihiatrică din München a aflat, că 70—80 la sută din bolnavii de nervi căuțați în München, nu eșeau de loc din oraș, ci erau veniți dela sate. Se pare că la cei crescuți în oraș se face o adoptare la relele orașului, pe când cei crescuți la sate și veniți în oraș ar fi cei mai expuși.

Fanfașa românească din Pretai va cânta începând cu ziua de astăzi în fiecare seară în frumoasa grădină-restaurant dela Nr. 5. din strada lungă. Începutul la orele 7 seara. Intrarea liberă.

Recolta în Ungaria. Asociația regnicolară a agricultorilor unguri a dat la 25 Iulie n. publicității, un raport asupra recoltei din Ungaria. Din acest raport însemnăm următoarele: *Arad:* Secerișul grâului, secară și orzului s'a isprăvit, secerișul ovășului e pe sfârșite. Recolta grâului e de 5—6 măji metrice la jugherul catastral, a secărei 5—6, a orzului 6—7, a ovășului 7 m. met. *Bichș-Ciaba:* Grâu e 4—5 măji metrice, orz 5—6 măji metrice, iar ovăș 5 măji metrice la jugher. Cucuruzele au lipsă de ploaie. Nutreț va fi puțin. *Oradea-Mare:* Secerișul e pe sfârșite. Treerul s'a început deja. Rezultatele sunt foarte nefavorabile, deosebi grâu e puțin. Celelalte grâne promit o recoltă bună. Plantele de săpat sunt frumoase, au însă mare nevoie de ploaie. *Sân-Miclăușul-Mare:* Secerișul continuă, micii agricultori isprăvesc cât de curând și cu căratul grânelor. În unele locuri s'a început și treerul. Rezultatele sunt foarte triste.

În unele holde, agricultorii capătă la jugherul catastral abia 1 majă metrică grâu curat; iar unde grâul s'a dezvoltat mai favorabil, sunt 2—3 măji metrice la jugher. Recolta secărei e mai bună, ovășul nu e cosit încă, promite o recoltă satisfăcătoare. Cucuruzele se prezintă destul de bine. Viile au suferit mult din cauza gerului de astă iarnă și din cauza secetei din Iunie. Rosta de poame e slabă. — >L—<

Creditul și diferitele feluri de credit.

În dezvoltarea schimbului putem deosebi până de prezent 3 stadii principale sau 3 epoci.

Epoca schimbului direct: În această epocă schimbul s'a făcut așa, că dacă cineva avea lipsă de un bun, pe care el nu l putea face singur, ci era silit a-l procura de altul, pe de altă parte avea bunuri făcute de el în abundență, căuta de schimba bunul făcut de el cu bunul de care avea lipsă.

Putem să ne închipuim cât de mare era greutatea împreună cu un astfel de schimb, cât de greu era să afli persoana, care avea lipsă de bunurile ce i-se ofereau și tot-odată de a da în schimbul lui bunul de care avea lipsă persoana care-i oferea.

Din cauza acestei greutate și schimbului și a marelui perideri de timp ajunseră oamenii la ideea, că ar fi mai bine de a adopta cu toții un bun, care să servească ca mijlocitor între cei ce voiau să schimbe.

S'au folosit în diferitele timpuri și la diferitele popoare diferite lucruri ca mijlocitor al schimbului.

După cunoașterea metalelor nobile, a aurului și argintului, văzând că aceste metale prin raritatea și durabilitatea lor sunt mai apte de a satisface mijlocirea schimbului, au fost adoptate aproape peste tot la început, folosindu-se în formă de bare sau drugi, mai târziu în formă de monedă, cum o avem astăzi.

Cu aceasta se începe o nouă epocă în dezvoltarea schimbului anume: Epoca schimbului indirect sau cum să mai numește: epoca schimbului prin mijlocirea banilor.

Această epocă se caracterizează prin aceea că bunurile să nu se mai schimbe direct în natură între producător și consumator, ci schimbul se face prin ajutorul banilor și se împarte în două părți anume în cumpărare și vânzare.

Așa că dacă cineva avea bunuri de ale sale în abundență și aceste bunuri voia să le schimbe cu alte bunuri de care avea lipsă, nu trebuia să caute ca mai înainte persoana care are lipsă de bunurile lui și care poate să-i dea în schimbul lor bunurile de care are el lipsă, ci prefăcra bunurile lui în bani cu ajutorul cărora își poate procura bunurile, de care avea lipsă fără nici o greutate și osteneală.

Prin dezvoltarea industriei și comerțului prin dezvoltarea diviziunii muncii și formării capitalului multe persoane nu mai sunt în starea de a folosi singuri capitale de cari dispun, ear altele sunt cari pentru dezvoltarea și înaintarea producției lor nu posed toate mijloacele de cari au lipsă, așa că o parte mare sunt siliți a le imprumuta, plătiind pentru folosirea lor o recompensă.

Această epocă se numește epoca creditului.

Acesta este ultimul stadiu la care a ajuns până azi schimbul.

Să vedem ce înțelegem sub credit și cum se împarte creditul și ce fel de credit există.

Definiția economică a creditului sună: Credit este acea circulațiune privat-economică, sau aceea darsau primire de bunuri economice între persoane deosebite, unde prestațiunea unuia se face în încrederea bazată pe siguranța dată de celălalt de a-și împlini contraprestațiunea mai târziu, cu alte cuvinte creditul este încrederea de care se bucură o persoană înaintea alteia, că își va îndeplini promisiunile date.

Asupra noțiunii credit s'a desbătut mult în știință, ba chiar astăzi se mai desbăte, neajungându-se până de prezent la nici un rezultat.

Mulți economiști cu deosebire cei vechi Ran și Rebenius, ba chiar o mulțime de juristi ca d. e. Thöl au dat definiția creditului, luând ca bază originea și etimologia cuvântului, accentuând înainte de toate momentul încrederii. Thöl definește astfel: »Credit este încrederea, că se va îndeplini o promisiune, ear Ran sub credit înțelege »peste tot încrederea de care se bucura cineva înaintea altuia, că-și va îndeplini datorințele contractate«.

Sub afacerea de credit se înțelege darea de mărfuri pentru promisiuni de plată sau acordarea de bani împrumut pentru promisiunea de a-i plăti înapoi și de a plăti interese.

Increderea se bazează:

1) pe aptitudinea prestării debitorului.

Negustorul sau banca va acorda credit numai acelor mușterii ai săi, de cari crede că își vor îndeplini la timp promisiunea de a plăti. Banca dă credit unui negustor numai după studierea relațiilor lui economice după bărbatul după conjuncturile generale și mersul afacerii lui.

Tot asemenea un capita list va acorda credit pe ipotecă unui moșier mare, numai dacă va constata, că moșia amanetată valorează mai mult decât suma accreditată așa că în cazul neplătirii împrumutului, în fie-care moment prin vinderea moșiei, poate »junge în posesiunea capitalului împrumutat.

Pe lângă aptitudinea prestării de o însemnătate tot atât de mare este buna voință a debitorului de a-și îndeplini datorințele sale.

Între împrejurările noastre la un împrumut amical bază creditului o formează onestitatea și simțul de onoare al debitorului.

Pe lângă cele amintite mai obvine un altreilea caz; anume că debitorul poate fi silit chiar dacă nu voește de bună voie să plătească.

Într'un astfel de caz o judecată bună și un jude drept este necesar de a ajuta creditorului să ajungă la drepturile sale.

Creditul se bazează deci după cum vedem pe încrederea că debitorul poate plăti, voește să plătească sau trebuie să plătească.

(Va urma.)

Etnografia Macedoniei.

D. Tzviici, profesor la universitatea din Belgrad, a publicat o broșură intitulată »Observațiuni asupra etnografiei Macedoniei« prin care susține teorii foarte curioase și cari merită să fie cunoscute și de către publicul nostru cetitor.

În rezumat, autorul, care a călătorit mult timp prin Macedonia, a făcut următoarele observațiuni:

1) Massa Slavilor macedoneni nu are sentiment național, nici conștiință națională bine hotărâtă; ea nu e nici sârbă, nici bulgară, deși este înrudită de aproape cu aceste două națiuni.

2) Numele de Bulgari, care se dă de obicei Slavilor macedoneni, nu e un nume etnografic și nu însemnează Bulgar de naționalitate.

3) Hărțile etnografice ale Macedoniei, publicate în străinătate, în Germania, Franța și Anglia, nu sunt etnografice și nici lingvistice.

4) Tablele statistice sunt false sau neexacte.

Ceea-ce mai este interesant, este tabloul de evaluatiunea populațiunii macedonene pentru vilaetele Kosova, Monastir și Salonic, de către diferiți autori.

Astfel Gopcevic (sârb), spune că din totalul de 2.880.120 locuitori sunt: 231.400 Turci, 57.600 Bulgari, 2.018.230 Sârbi, 201.140 Greci, 165.620 Albanezi, 74.465 Aromâni, 101.875 Evrei și Țigani.

Kancev (Bulgar), găsește că dintr'un total de 1.820.500 locuitori, sunt: 489.664 Turci, 1.184.036 Bulgari, 700 Sârbi, 225.152 Greci, 124.211 Albanezi, 77.267 Aromâni și 147.244 Evrei și Țigani.

Nicolaides (grec), găsește că la o populație de 1.820.500, sunt: 576.000 turci,

454.700 bulgari și sârbi, 655.300 greci, 41.200 aromâni și 91.700 evrei și țigani.

Scrierea d-lui Tzviici va provoca probabil vii discuțiuni prin presa străină. În special, presa bulgară va discuta pe larg această chestiune, deoarece pe ei îi vizează autorul broșurei. — >A—<

ULTIME STIRI.

Budapesta, 31 Iulie. Foaia oficială publică deciziunea prea înaltă, prin care se stabilește cvota în același mărime ca până acum, cu durata până la 31 Dec.

Carlovăț, 31 Iulie. Senatul congressional a fost chemat imediat în urma morții patriarhului Brancovici.

Ca urmaș al lui să amintesc: Lucian Bogdanovici episcopul din Buda (pe care îl doresc aderenții răposatului patriarh) apoi Dr. Letici, episcopul dela Timișoara. Radicalii sârbi voesc să fie numit administrator al patriarhiei episcopul Gavrilă Zmejanovici dela Vârșeț, ori Șevici Mitrofan episcopul sârbesc dela Viena.

Carlovăț, 31 Iulie. Inmormântarea patriarhului Brancovici se va face Luni.

Viena, 31 Iulie. O bandă sârbească de 60 de inși a năvălit în satul Romiași (Macedonia) și a capturat pe trei fruntași ai satului. Banda a pus următoarea condiție locuitorilor: Dacă până în trei zile satul nu se lapadă de naționalitatea bulgară, devenind de naționalitatea sârbă, cei trei fruntași vor fi omoriți, iar satului i-se va pune foc. Năvălirea aceasta a bandelor sârbești a produs mare neliniște în cercurile bulgare din Salonic.

Viena, 31 Iulie. Se telegrafiază din Petersburg ziarului „Post“ din Berlin că în urma descoperirii noului complot contra țarului, se va amâna din nou întrevăderea dintre țar și împăratul Germaniei. Se afirmă că a avut loc în această privință un schimb de scrisori între țar și împăratul Wilhelm și că acesta din urmă ar fi sfătuit pe împăratul rușilor ca să renunțe pentru moment la întâlnire, aceasta în interesul siguranței persoanei sale.

Viena, 31 Iulie. Se telegrafiază din Petersburg că eri, nu departe de stațiunea Slavianka, o bombă a fost asvârlită asupra unui tren, în carese găsea marele duce Nikolaew. Bomba a explodat la timp, dar n'a făcut mari stricăciuni.

Frankfurt, 31 Iulie. „Frankfurter Zeitung“ anunță din isvor competente că misiunea română la Constantinopol are scopuri mai însemnate decât remiterea colierului de diamante oferit de regele Carol sultanului. În cercurile bulgare se crede că scopul misiunii este stabilirea unor relațiuni mai strânse între România și Turcia.

Berlin, 31 Iulie. Contrar zvonurilor de până acum, întrevăderea dintre Țar și împăratul Wilhelm va avea loc în curând. Întrevăderea aceasta e considerată ca un eveniment politic de mare însemnătate, deoarece va asista și cancelarul Bülow și ministrul de externe rus Isvolski.

Constantinopol, 31 Iulie. Ziarele turce spun că la dejunul, care a avut loc la ministrul de războiu otoman, generalul Averescu, ministrul de războiu al României, a ridicat un toast în care a zis că va fi etern recunoscător sultanului pentru primirea făcută misiunii și a relevat marea dorință a regelui Carol de a stringe relațiunile de amicitie, cari există între România și Turcia. Misiunea română a plecat eri pe un vapor român. A fost salutată la plecare de către trimișii sultanului, de marele vizir, mi-

nistru al afacerilor străine, de d-l Papiniu și de personalul legațiunii.

Seul, 31 Iulie. Ocupațiunea orașului Seul de către trupele japoneze se va săvârși astăzi.

Diverse.

Sultanul și Nastratin Hoge. Într'una din zile, sultanul Turcilor plecă în plimbare prin ținuturile sale. Tot mergând el ajunse și la casa lui Nastratin Hoge, renumit prin năsdrăvăniile lui.

Cum intră în casă Sultanul se adresa lui Nastratin Hoge:

— Bună ziua Nastratine, ale tale sunt casele astea și locul?

— Ale mele, Măria Ta.

— De unde le ai?

— De unde, am muncit și le-am făcut.

Sultanul plecă și-l invită ca să vină pe la el, pe la palat.

Într'una din zile se duse și Nastratin la palatul sultanului.

Acesta puse să-l plimbe prin tot palatul și să-i arete toate bogățiile imense și tezaurul palatului.

După-ce vizită totul, Nastratin Hoge se întoarse la Sultan și-l întrebă:

— Ale tale sunt toate bogățiile pe cari le-am văzut?

— Ale mele, răspunse sultanul.

— Da știi că ești bogat! De unde a strâns tu toate astea îl întrebă Nastratin?

— De unde vrei să le strâng? Mi-a rămas de la tata și de la strămoșii mei.

— Așa, răspunse Nastratin. Dacă ți-a rămas de la tata ție și tu n'ai făcut nimic, apoi atunci tot nimic nu-i de capul tău.

Bibliografie.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operele lui Andreii Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blaj. Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blaj.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ear altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos Francu'n cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 coronă. În România 2 lei plus 5 bani porto.

„Țărutul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

„Românul în sat și la bote“. Acesta este titlul unei nouă cărți, de pl Ioan Pop Reteganul, cunoscutul și meritosul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almășianu“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura aceasta, prezentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Pintea Vitău“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reteganul. Cea mai completă scriere despre eroul, Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 40 bani. plus 6 bani porto.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.interim.: Victor Branisce

Corsete franțuzești și corsete pentru dame în poziție, specialități de bandaje pentru stomac, pântece, gradhalter cu prețuri ieftine se capătă la Rappaport B. Strada „Porții Nr 16 etajul I.

Produsele Fabricii de mărfuri argiloase din Cristian (țevi de piatră și articole Chamotte) se află de vânzare cu prețuri originale numai în **Depozitul din Brașovul-vechiu, Strada lungă Nr. 35, care s'a deschis din 1 Maiu.** (2843, 92—99)

La tipografia și libtaria A. Mureșianu se află de vânzare următoarele:
Cărți literare apărute din ediția „Minerva, București.”

- N. Petra-Petrescu.** Ilie Marin, istori-ră pentru tinerime, localisată după nemșee. 193 pag. . Prețul cor. 1.50
- Vasilie Pop,** „Domnița Viorica” roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
- M. Salodeanu.** „Floarea Oflită”, roman. Prețul 2 cor. (plus porto bani 20)
- Ștefan Iosif,** „Credințe.” Poesii à cor. 1.50
- Em. Gârleanu-Emilgar,** „Bătrânii”, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
- Eugeniu Bourceanul.** „Povestiri din copilărie”. Prețul à . . . cor. 1.50
- M. Eminescu,** Poesii postume”, ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50
- N. N. Beldiceanu.** „Chipuri dela Mahala” Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50
- Ion Manolache-Holda.** Fețe, portrete schițe și nuvele, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50
- Il. Chendi.** „Fragmente”. Un șir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii” și „Foiletoane” scrise. 246 pag. Prețul . . . Lei 2.50

Impr. căi. ter. ung. în aur 3 1/2%	81.90
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	92.—
Bonuri rurale croate-slavo.	96.—
Impr. ung. cu premii	187.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	140.75
Renta de hârtie austr. 4 2/10	96.95
Renta de argint austr. 4 2/10	96.90
Renta de aur austr. 4%	115.20
Renta de corone austr. 4%	96.90
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	86.70
Losuri din 1860	149.10
Acții de-ale Băncii ung. de credit	1805.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	752.25
Acții de-ale Băncii austro-ung.	648.25
Napoleondori.	19.11
Mărci imperiale germane	117.45
London vista	240.35
Paris vista.	95.60
Note italiene.	95.65

Cursul pieței Brașov
Din 31 Iulie n. 1907.

Banote rom. Cmp. 18.96	Vend. 19 —
Argint român	18.80 „ 18.84
Lire turcesci	21.50 „ 21.50

Scris. fonc. Albine 5%	100.—	101
Ruble Rusesci	2.53	2.58
Napoleondori.	18.94	19 —
Galbeni	11.20	11.45
Mărci germane	117.20	117.30

De vânzare

Din cauza îndepărtării din localitate se află, 2 cai, mobilier, vana de baie ect.

Spre informare: Strada Mihail-Weiss Nr. 17 etagiul I. la oarele 1/2 12—1/2 înainte — amezii.

2986. 5—8.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Cursul la bursa din Viena.
Din 30 Iulie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%	110.40
Renta de corone ung. 4%	92.65

O recerintă a frumseții este Teintul frumos.

Damele îl pot conserva prin folosirea a miraculoasei
MARGIT-CREMA
a lui FÖLDES.

MARGIT-CRÈME este un cosmetic cu deosebire fin și plăcut, care netezește fața în scurt timp, face pielea moale ca catifeava, în 10—20 zile. Dispare cu desăvârșire pistrii, petele de ficat și orice necurătenie a feței.

O particularitate avantajoasă a Crèmei este că nu face pielea lucie ca alte crème, din contră dispare lustrul, se poate folosi peste zi. Avantajul principal că nu conține argint viu sau plumb.

Prețul unui borcan mare 2 cor., borcan mic 1 cor. Margit Pasta de dinți 1 cor. Apă de obraz 1 cor.

Se capătă în toate farmaciile și droguerii.

Producător: **CLEMENS v. FÖLDES**, farmacist în Arad.
Comandă de 6 cor. să trimit franco.

A se feri de imitații

A se feri de falsificării

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vânzătorii de cărți prin orașe și târguri este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnezeu”

pentru credincioșii de religie ortodoxă română, cuprindând rugăciuni de dimineață și de seară, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirii, precum și la alte multe rugăciuni folosite 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acosta carte de rugăciuni artistică legată este prima la Români, cari până acum se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acesteia mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu” s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpăta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și toate în preț foarte moderat.

Prețul lor este:

Legătură traicică neagră și aurită cu sêu fără chip sfânt	Cor. b. —.90	Imit. de fildes cu catifea și închietore	Cor. b. 2.65
Imit. de fildes în alb sêu negru	1.60	„ „ „ cu catifea și podobă mai mare	3.10
„ „ „ cu incheietore	1.80		
„ „ „ cu cadriu argintat și închietore	2.10		

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune” întocmită de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprindând asemenea toate rugăciunile noastre folosite ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acestei cărți:

In pânză neagră	cor. 1.—
„ „ „ ceva mai luxosă	cor. 1.20
„ „ „ format ceva mai mare	cor. 1.40

Tote acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vânzătorii.

HANS FIELES
Magazin de postav și marfă de modă

Strada Vămii 13. — BRAȘOV. — Strada Vămii 13.

Din cauza prea marelui aglomerări de marfă vând, începând cu ziua de 1 August a. c., numai scurt timp toată marfa de postav și de modă, albituri, articole pentru garaiseală etc. etc.

cu prețuri foarte scăzute.

HANS FIELES,
Brașov, Strada vămii nr. 13.

[1—3]

Droguerie medicinală

a lui

C. H. NEUSTÄDTER,
BRAȘOV, Strada Porții Nr. 15 (Casele Altstadt).

Magazinul cel mai bogat și bine asortat în Brașov:

Sirup de smeură de munte

aromatic, natural,
cu garanție recomandă foarte ieftin

Trimiteri cu poșta în fiecare zi.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.

Cuverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biurul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.